

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 6/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Matejom Csenkym, advokátom, Moyzesova 8, Piešťany, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tk/2/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tk/2/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tk/2/2018 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 6/2026-12 z 9. januára 2026 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tk/2/2018. Sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 23. novembra 2018 podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave na sťažovateľa obžalobu pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, pričom predmetná trestná vec je vedená na okresnom súde pod sp. zn. 6Tk/2/2018 a dosiaľ nedošlo k jej právoplatnému skončeniu. Od podania obžaloby do času podania ústavnej sťažnosti tak dĺžka konania predstavuje viac ako 7 rokov.

3. V označenej trestnej veci bolo vykonané dokazovanie na viacerých hlavných pojednávaniach, avšak dosiaľ nedošlo zo strany okresného súdu k vydaniu rozsudku.

4. Sťažovateľ podal 17. novembra 2025 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom z písomnej odpovede podpredsedníčky okresného súdu z 3. novembra 2025 vyplynulo, že sťažnosť sťažovateľa považuje za nedôvodnú a neopodstatnenú, vo veci nezistila subjektívne prietahy v konaní ani porušenie zásad dôstojnosti súdneho konania alebo nesprávny úradný postup, z tohto dôvodu nebolo potrebné prijať žiadne opatrenia, a to aj s poukazom na súčasný stav, keď je vo veci nariadený termín hlavného pojednávania, na ktorom možno predpokladať rozhodnutie vo veci samej.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta zbytočné prietahy zavinené konajúcim súdom v označenom konaní, v dôsledku čoho má dochádzať k porušeniu označených práv s poukazom na dobu trvania súdneho konania, ktoré trvá už viac ako 7 rokov, pričom počas uvedenej doby nedošlo k právoplatnému skončeniu jeho trestnej veci. Dobu trvania trestného konania nepovažuje sťažovateľ za primeranú, pričom poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968)], v zmysle ktorej má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení a celkovom trestnom konaní bolo rozhodnuté v primeranej lehote, pričom toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces.

6. Poukazuje tiež na judikatúru ústavného súdu v súvislosti s rozhodovaním o ústavných sťažnostiach podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v zmysle ktorej „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 813/00), pričom „k naplneniu práva na súdnu ochranu v rozhodovaní o veci samej dochádza zásadne právoplatným rozhodnutím...“ (IV. ÚS 68/02).

7. V súvislosti s kritériami, ktoré ústavný súd pri posudzovaní toho, či vo veci došlo k zbytočným prietahom, zohľadňuje, sťažovateľ poukázal na povahu konania, a teda právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd vo veci postupoval.

8. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, podľa názoru sťažovateľa vec ani zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty takej mimoriadnej zložitosti, aby ju nebolo možné ukončiť za obdobie viac ako 7 rokov.

9. V súvislosti s kritériom správania účastníka konania sťažovateľ uviedol, že svojím konaním žiadnym spôsobom nemaril akékoľvek prejednávanie predmetnej trestnej veci a nespôsobil priet'ahy v konaní, keďže sa na hlavné pojednávanie dostavoval, prípadne požiadal súd o vykonanie hlavného pojednávanía v jeho neprítomnosti.

10. Napokon v súvislosti s posledným kritériom, a teda spôsobom, akým súd vo veci postupoval, sťažovateľ prezentoval názor, že okresný súd neorganizoval svoju prácu tak, aby bolo možné rozhodnúť o jeho trestnej veci v primeranej lehote. Sťažovateľ nepovažuje zmenu zákonných sudcov za dôvod ospravedlňujúci neprimerané priet'ahy v konaní.

11. Podľa názoru sťažovateľa je neakceptovateľné a neprípustné, aby trestné konanie v označenej trestnej veci nebolo ani po viac ako 7 rokoch konania na súde právoplatne skončené. Sťažovateľ deklaruje, že trestné konanie sa výrazným spôsobom podpísalo na jeho psychickom a fyzickom zdraví, pričom uviedol, že je neustále v situácii právnej neistoty súvisiacej s hrozbou uloženia trestu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

12. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagovala podpredsedníčka okresného súdu, ktorá v podaní sp. zn. 1SprV/57/2026 z 28. januára 2026 v podstatnom uviedla, že ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, pretože súd postupoval v súlade s procesnými predpismi, a navrhla, aby ju ústavný súd zamietol, resp. nevydal požadovaný nález. Podpredsedníčka súdu zároveň chronologicky zhrnula doterajší priebeh napadnutého konania, v rámci ktorého okrem iného poukázala aj na štyri zmeny v zložení senátu, v súvislosti s ktorými bolo potrebné predmetnú vec opätovne naštudovať. Konštatovala, že predmetná trestná vec nie je dosiaľ skončená, avšak tvrdenie sťažovateľa o nesústredenom postupe okresného súdu označila za nepravdivé, pretože z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že v predmetnej trestnej veci sa priebežne konalo, boli vykonávané hlavné pojednávanía a iné procesné úkony v zmysle Trestného poriadku tak, aby bola vec skončená, pričom trestné konanie prebiehalo aj počas pandémie COVID-19, keď sa v dôsledku zlej pandemickej situácie pojednávalo na súdoch iba minimálne na účely ochrany zdravia účastníkov, ako aj pracovníkov súdu.

13. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa uviedla, že tento svojím konaním priet'ahy v konaní nespôsobil. K právnej zložitosti uviedla, že trestné konanie sa vedie pre jeden trestný čin, a to zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a), c) Trestného poriadku s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a obžaloba bola podaná na dve osoby. S poukazom na obžalobu má byť naplnená kvalifikovaná skutková podstata, a to najmä spáchanie činu závažnejším spôsobom konania – organizovanou skupinou. Vzhľadom na kvalifikovanú skutkovú podstatu, ako aj s poukazom na skutkový stav považuje trestnú vec za právne zložitú. Poukázala tiež, že trestná vec

sa prejednáva na okresnom súde vzhľadom na osobitnú vecnú príslušnosť podľa § 16 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, resp. pôvodne § 16 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

14. Ku skutkovej zložitosti uviedla, že vzhľadom na rozsah navrhnutého dokazovania možno predmetnú trestnú vec považovať za skutkovo rozsiahlu a zložitú. V konaní pred súdom bolo okrem obžalovaných navrhnuté vypočutie 14 svedkov a znalca k podanému znaleckému posudku, a teda danú vec nie je možné rozhodnúť na jedinom pojednávaní, ale táto si vyžaduje vykonanie viacerých hlavných pojednávaní.

15. V rámci zhrnutia podpredsedníčka okresného súdu uviedla, že v postupe zákonných sudcov nezistila subjektívne, ale ani objektívne príčiny v konaní, súd vo veci konal a koná v rámci svojich možností, vykonával úkony s vynaložením úsilia vec rozhodnúť, pričom je potrebné vziať do úvahy aj ďalšie atribúty, ako rozsiahlosť dokazovania a zmeny v zložení senátu. Z objektívneho hľadiska vyhodnotila dobu 7 rokov od doručenia obžaloby súdu ako naozaj dlhú, avšak vzhľadom na uvedené skutočnosti sa za daného skutkového stavu v kratšej dobe skončiť nedala. Sťažnosť sťažovateľa označila za účelovú s cieľom získať finančné odškodnenie, pretože relatívne dlhšia doba trvania veci je spôsobená popísanými objektívnymi skutočnosťami a tiež množstvom vybavovaných vecí a neustálym odchodom sudcov tamojšieho súdu na súdy rovnakého alebo vyššieho stupňa s tým, že okresný súd bol dlhodobo poddimenzovaný; dĺžka konania je teda spôsobená objektívnym stavom, čo nie je možné pripísať na vrub konajúcemu súdu.

III.2. K ústnemu pojednávaniu:

16. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a súvisiaceho spisového materiálu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tk/2/2018 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba čakajúca na rozhodnutie všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak než právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

20. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Ústavný súd zároveň zdôraznil, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, v zmysle ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je spojený s priebehom trestného procesu, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03, III. ÚS 411/2011).

21. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet samotného sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

22. V súvislosti s právnou a faktickou zložitou veci ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa svojou právnou kvalifikáciou môže predstavovať mierne zložitejšiu vec, na druhej strane počtom obžalovaných osôb vrátane sťažovateľa a ani rozsahom navrhovaného dokazovania uvedená trestná vec zásadne nevybočuje z rámca štandardnej agendy trestných vecí všeobecných súdov. V súhrne uvedené faktory podľa názoru ústavného súdu nie sú spôsobilé vyvrátiť záver, že doterajšiu dĺžku napadnutého konania nie je možné považovať za ústavne konformnú.

23. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ako ďalšiemu kritériu relevantnému pre posúdenie otázky existencie zbytočných prietáhov v konaní ústavný súd, vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh, no najmä vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu, dospel k záveru, že sťažovateľ ako strana trestného konania sa svojím správaním nijakým spôsobom nepričinil o vznik prietáhov v napadnutom konaní. Uplatňovanie jeho procesných práv (najmä jeho žiadosť o opätovné vykonanie dokazovania po zmene senátu po piatich rokoch súdneho konania) konanie výrazne predĺžilo, takéto predĺženie však nie je možné pripočítať na vrub konajúcemu súdu.

24. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným prietáhom, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní. Napriek poukazom podpredsedníčky okresného súdu na viaceré objektívne okolnosti predlžujúce dĺžku napadnutého konania (viacnásobné zmeny zloženia senátu, nadmerná zaťaženosť súdu, pandémie ochorenia COVID-19), vo vzťahu k uvedeným okolnostiam ústavný súd opakuje, že akékoľvek systémové nedostatky, resp. preťaženia v oblasti výkonu spravodlivosti nie je možné pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru oslabiť poukazom na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (IV. ÚS 76/07, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016). Ústavný súd zároveň pripomína známu okolnosť, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietáhom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03 I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 66/2023, IV. ÚS 36/2024, IV. ÚS 237/2024). Ústavný súd reálne a citlivo vníma problém nadmernej zaťaženia všeobecných súdov, avšak zároveň nemôže nezohľadniť notoricky známu okolnosť, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli

súdy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64). V konečnom dôsledku nerešpektovanie požiadavky na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (resp. požiadavky na konanie bez zbytočných prietáhov) sa môže negatívnym spôsobom prejaviť na dôveryhodnosti justície ako takej (Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994, bod 61).

25. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tk/2/2018 porušené (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

26. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej trestnej veci bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorý vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa čl. 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

29. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti uplatnil primerané zadosťučinenie v sume 10 000 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za neprimeranú, preto pristúpil k jej zníženiu a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), prihliadol pritom aj na satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia, ako aj na predĺženie konania, ktoré bolo spôsobené procesným postupom sťažovateľa v napadnutom konaní. S ohľadom na tento procesný postup sťažovateľa (najmä jeho žiadosť o opätovné vykonanie dokazovania po zmene senátu po piatich rokoch súdneho konania) ústavný súd podotýka, že sťažovateľ musel predpokladať, že tento jeho postup výrazne predĺži napadnuté konanie. V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava

zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčasťou výslednej sumy je aj daň z pridanej hodnoty.

31. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu